

TĖVIŠKĖS AIDAI

1973 spalio mėn. 23 d. Nr. 41 (915) Melbourne.

XVIII METAI

GYVYBINĖ KOVA

Šiandieną viso pasaulio dėmesys nukreiptas į įsiliepsnojusį Arabų — Izraelio karą, kuris savo modernųjų ginklų panaudojimu gali prasiveržti katastrofiškai kraštutinumais. Kai Sovietai remia Arabus, Amerika Izraelį, kuris kovoją už savo valstybės egzistenciją, tai ir mūsų pačių žvilgsnis krypta į mūsų pavergtą Tėvynę Lietuvą, kuri šiandieną desperatiškai kovoją už tautinį gyvastingumą. Mūsų mielas bendradarbis Bronius Kviklys dažnai rašo apie šią gyvybinę kovą, kai Lietuvą laiko užgožusios Sovietų armijos, ji persekiojama, komunistinama, rusinama.

Jau 55 metai, kai Sovietų Sąjunga yra tautų kalėjimas. Lietuva šiame kalėjime kenčia kiek trumpesnę laiką tarpą — apie 30 metų. Jos žmonės vis dar bando laikytis Vakarų, ne azijatiškos kultūros tradicijų, visą laiką energingai kovoją už gimtosios kalbos teises, už religijos, sąžinės laisvę. Užtat ji rusų apšaukiama "atsilikusia", nes kitos "broliškos respublikos" ją pralenkusios. Yra Sovietų pavergtų kraštų, kurie beveik išstai kolonizuoti rusais ir apie bet kurias senųjų vietinių gyventojų kultūras ar kitokias teises kalbėti netenka.

Visos pavergtosios tautos pastaruoju metu ypač stengiamasi kolonizuoti rusais. Nemažas skaičius įvairių vadinamųjų sąjunginių respublikų gyventojų per 55 metus okupantų įvairaus spaudimo išdavijoje jau yra pamiršę savo gimtąją kalbą ar ją nebekalba. Ne rusų tautybės vaikų tarpe rusinimui klestėti sudaromos sąlygos nuo mažų dienų. Rusiškai mokoma jau vaikų lopšeliuose ir darželiuose, o taip pat pradžios mokyklose nuo pirmųjų skyrių. Visų respublikų mokykloms nustatoma vienoda mokslo programa. Vadovėlių autoriai dažniausiai būna maskviniai rusai ir vis daugiau verstinių iš rusų kalbos vadovėlių sąjunginėse respublikose vartojama. Vadovėliai seka visur priimtą rusišką terminologiją. Labai mažai išleidžiama originalių vadovėlių aukštesiose mokyklose. Baigiama prie to, kad visų respublikų studentai vartotų vienus ir tuos pačius rusų kalba vadovėlius.

Nuolat skatina mišrių su rusais, rusėmis šeimų kūrimu. Darbams į tolimes sritis siunčiami vieni vyrai. Ten jiems "pateikiamos" rusų ar kitų tautybių merginos ir atvirkišiai. Mišrios šeimos nariai jau tik rusiškai tarp savęs šnekasi. Net kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose vyksta rusinimas. Į kameras sumetami įvairių tautybių žmonės, kurie tarp savęs gali tik rusiškai susikalbėti.

Okupuotoje Lietuvoje leidžiama daugybė laikraščių ir žurnalų lietuvių kalba. Tačiau lietuvių, gyvenančių Sibire, Urale, Ukrainoje, Kaukaze ar kitur, neturi teisės užsakyti net sovietinių laikraščių bei žurnalų iš Vilniaus. Jie negali nė vilniškės "Tieeos" prenumeruoti, nebent specialiais leidimais kam leidžiama. Jie turi skaityti rusų kalba leidžiamus komunistinius laikraščių, žurnalus, knygas.

POLITINĖ APZVALGA

Smarkios kovos frontuose

Dabartinis Izraelio — Arabų kraštų karas užtruko, pralenkęs praeito 1967 m. šešių dienų karo ilgumą. Porai dienų nuo naujo karo pradžios praėjus, Izraelis atgavo iniciatyvos Syrijos fronte, bet Izraelio optimizmas ir per ankstyvas džiūgavimas smuko. Kelias į Syrijos sostinę Damaską pasidarė sunkus, arabų gerokai trukdomas, vis dar grobiąs laiką ir galimumus greičiau pasalinėti Syriją iš pasipriešinio rikiuotės ir permesi didesnes karo pajėgas į Suezio kanalą — Egipto frontą, kur prieš kolonos slenka pirmyn, Pasigirsta žinių, kad Sovietų Sąjunga ir Egiptas bendrai planuoja galimai greičiau atidaryti Suezio kanalą susisiekimui, o technikai ir jūreiviams — pilotai jau verbuojami Sov. Rusijoje. Kas bebūtų su Syrija, nauji paliaubų linija tikriausiai bus daugelį mylių nuo kanalo į rytus ir kanalas liks Egipto pusėje. Atrodo, kad Sovietai apsipranta su mirtimi, kad Syrijos frontas gali būti nurašytas į nuostolius ir Sovietai pagėdautų greitesnių paliaubų, nes su karo užtrukimui Sovietai mano, kad arabai karą gali pralaimėti. Tačiau yra žymių, kad ir Izraelis bijosi rizikuoti ilgesniu karu, kadangi jo premjerė Golda Meir pasiūlė kalbėtis su Arabais dėl taikos bei jokių iš anksto sąlygų reikalavimų.

Vysk. Dr. Romualdas Krikščiūnas

Naujasis Panevėžio vyskupas ingresso metu liepos 29 d. Panevėžio katedroje. Si nuotrauka gauta iš Lietuvos. Naujasis vyskupas gimė 1930 m. Kunigu įšventintas 1954 m. Buvo Kauno Prisiikėlimo par. klebonas. 1959-63 m. buvo pasiūstas į Romą ir studijavo Laterano univ., jį baigė kanonų teisės daktaro laipsniu. Grįžęs Lietuvon, paskirtas Kauno kun. seminarijos prof. ir Vilkaviškio vyskupijos kancleriu. Vyskupu konsekruotas 1969 m. ir tada buvo paskirtas Kauno — Vilkaviškio Apaštalinio Administratoriaus Augziliuru.

Greitesnio karo nutraukimo norėtų ir JAV su prezid. Nixonu, ypač, kad arabai grąsina naftos pardavimo nutraukimu ne tik Amerikai, bet ir visiems kraštams, kurie parduoja Izraeliui ginklus ar teikia karo paramą. Tokiam "naftinio boikoto žygiui" vadovauti emėsi Saudi Arabijos karalius Faisal, iki šiol buvęs Amerikos draugiškas bendradarbis, teikęs Amerikai apie pusę jai reikiamos naftos. Jordano karalius Hussein, arabų pasaulio spaudžiamas, pasiuntė į Syriją savo elitinius Arabų Legijono būdinių dalinius, nors į karą pati Jordano teritorija nėra įtraukta ir tas yra sveikiau ir Izraeliui, ir Jordanui.

Arabų vienybė auga

Izraelio dalinius emė pulti iš Egipto pusės prancūzų gamybos Mirage lėktuvai, kurių Egiptas neturėjo ir juos davė Lybija, gavusi iš Prancūzijos su sąlyga, kad jie nebus panaudoti prieš Izraelį. Dėl to Prancūzija pareiškė protestą jos vadui pulk. Gaddafi.

Sovietų Sąjunga skubos keliu emė lėktuvais ir laivais gabenti Egiptui ir Syrijai masininiu būdu naujų ginklų ir karo reikmenų, ir net labai stipraus veikimo, kaip SAM-6 ar priešarvuotines raketas, kurios Izraeliui padaro skaudesnių nuostolių. Sovietiniai pabūklai prie Damasko pasiekia Izraelius 30 mylių atstumu. Amerika, bijodama arabų grąsinimo dėl naftos teikimo nutraukimo, dės greičiau siųsti Izraeliui primygtinai reikalaujamų lėktuvų ir kt., bet nulėmė senatoriaus Jacksono akcija, kuris kovoją prieš suteikimą Sovietams palankiausių prekybos sąlygų, kada Sovietų gyvūtojams neduodama žmogaus teisių ir kuris reikalavo greitos Izraeliui pagalbos. Šis žymus demokratas įrodinėjo, kad susitarimas su rusais pagrįstas tik smėliu, kurį vėjas greitai nupučia. Senat. Fulbright reikalavo leisti Egipto armijai pasilikti Sinajaus pusiasaly, o Jackson sakė, kad Egipto agresija negali būti apdovanota nusileidimais, kada jis sulaužė paliaubų liniją.

Atsvertiant Sovietų teikiama didelę pagalbą arabams, skubos keliu pristatoma ir Izraeliui, ir pirmoje vietoje iš JAV karo bazių NATO Vak. Vokietijoje ir Portugalijos Azorų salose. Taigi, eina ginklų pristatymo lenktynės abiem kariaujančioms pusėms, Sovietų pradėtos. Kada Sovietai siunčia per Dardanelus iš Juodo-

T. A. prenumeratos reikalu
TĖVIŠKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų šventoriuje prima V. Žemaitis.
Kitų vietovių mūsų prenumeratorius prašome prisųsti prenumeratas, arba imokėti platintojams. Metinė prenumeratos kaina \$ 8, T. A. Garbės Prenumerata — \$ 15.

Chaosas Tailande

Tailande didžiausia suirutė. Demonstracijos ir bruzdėjimai ypač studentų tarpe sujaukė šio krašto gyvenimą. Buvu suimta 13 jų vadų ir tas dar labiau padidino neramumus ir susidūrimus su kariuomene ir policija. Manoma, kad žuvusių yra nuo 130 iki 400. Tailanda nuo 1963 m. valdė karinė junta, kuriai vadovavo min. pirmininkas feldmarš. Thanom Kittikachorn ir jo padėjėjas gener. Prapass Charuthiara. Jie savo pareigų atsisakė ir min. pirmininku karalius paskyrė Sanyą Thammasatą, universiteto rektorių, kuris pažadėjo naujus rinkimus ir naują konstituciją per 6 mėn. Maištininkai sudegino daug valdžios pastatų ir emė vykdyti savvalę 3 ir pusės mil. gyventojų Bangkoke. Sunaku pasakyti, kada tvarka bus įvesta šiame krašte.

sios jūros daugiau karo laivų Arabų kraštų link, JAV Šeštasis karo laivynas atsidūrė Izraelio teritoriniuose vandenynuose. Jungt. Tautose — UN yra per daug priešingų pasiūlygų, kad ten galima būtų tam kartui pasiekti kokio nors susitarimo. Sovietai nuėjo savuoju Arabų rėmimo keliu ir bendradarbiavimas su JAV siekiant čia taikos paio. Ko šiandien yra vėta vadinamoji "detentė" — įtampos sumažinimas, kuri turėjo būti pagrįsta Sovietų ir JAV taikingu bendradarbiavimu siekiant taikos pasauly, taigi ir Vidur. Rytuose?

Egiptui ir Syrijai ginklais ir kariais pagalbą pasiuntė Alžyras, Lybija, Jordanas, Tuntas, Morokas, Irakas, Sudanas ir Saudi Arabija.

Izraelis džiaugiasi, kad turi Vidur. Rytuose oro erdvės kontrolėje persvarą. Jo laimei, Arabai, pradėję karą puolimais žemėje, neįstengė iš oro padaryti žaibo užpuolimų prieš Izraelio aerodromus.

— **Naujame** karinės jutos režime Čilėje darbo savaitė pailginta nuo 44 iki 48 val. Mėnesinės algos minimumas nuo 10 dol. padidintas iki 30 dol., tačiau kai kurios kainos pakilo keleriopai, pav., duonos kepalas vieton 3 c. kainuos dabar 10 centų, cukraus kg. pakils nuo 9 c. iki 29 centų, pieno litras nuo 3 c. iki 11 c.

— **Filipinuose**, Luzono saloje, taifūnas paliko apie 1 mil. žmonių be namų.

— **Vilniaus 650 metų** sukaktis paminėta Detroite spalio 7 d. Sv. Petro parapijos bažnyčioje buvo aukojamos sv. Mišios už mirusius ir žuvusius Vilniaus krašto lietuvius. Giedojų parapijos ir jungtinis choras, vadovaujamas Stasio Šližio. Visos organizacijos Mišiose dalyvaavo su savo vėliavomis. Lietuvių Namuose įvyko minėjimas. Komitetas išleido Vilniaus 650 metų sukakties ženklą, kuris tinka nešioti švarko atlape. Ženklo projektą pagamino Edvardas Vasiliauskas.

NEAPDAIRŪS KAPITALISTAI STIPRINA SOVIETUS

UŽSIENIO KAPITALISTAI KASASI DUOBĘ PATYS SAU

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

Teisingai sakoma, kad ir geri prekybininkai dažniausiai būna trumparegiai, netgi toje pačioje prekybinėje srityje. Prekiuoti "kad ir su pačiu velniu, jeigu tikrai prekyba neša pelną" — senas daugelio prekybininkų šūkis, tinkas ir dabarčiai. JAV-bių, Kanados, V. Vokietijos, D. Britanijos, Prancūzijos, Italijos, Japonijos ir kitų kraštų kapitalistai pasitaroju metu net varžosi prekių pasikeitimo su Sovietais srityje.

JAV-bių kongresas šiuo metu svarsto prekybos su Sovietais praplėtimo klausimą. Yra nuomonių už ir prieš, bet greičiausiai nulems tie, kurie nori su rusais glaudesnių ryšių ir pasikeitimo prekėmis padidinio. Net pačių rusų mokslininkas A. Sacharovas apeiliavo į JAV-bių kongresą, prašydamas neduoti Sovietams prekybos lengvatų tol, kol jų gyventojai neturi pagrindinių laisvių. Sacharovas pažymi, kad minėtų sutarčių pasirašymas būtų išdavystė ir demokratijos kapituliavimas. Sovietų galybės stiprinimas būtų visiems pavojingas. Šis įžvalgas mokslininkas, rusų vandenilio bombos išradėjas, gerai pažįsta savo krašto režimą, jo vadus ir žino jų "taikingumą".

Nežiūrint įvairių pastangų, ligšiolinė JAV — Sovietų Sąjungos savitarpi prekyba buvo labai menka. Truputis istorinių žinių. 1922 metais buvo pasirašyta pirmoji JAV — Sovietų Rusijos prekybinė sutartis. Taigi pernai metais suvieto lygiai 50 metų nuo abiejų kraštų prekybinio bendravimo. Pirmasis prekybos objektas minėta sutartis buvo mūilo gamyklos įrengimai, kurių Sovietai pirkosi Amerikoje už 40.000 dolerių. Tačiau, kadangi ilgą laiką Amerika nepripažino Sovietų Sąjungos, tai ir prekybiniai ryšiai nestiprėjo. Buvo metų, kad prekyba siekdavo kelis šimtus milijonų dolerių, bet daugiau buvo "liesų" metų. Taip 1953 metais Amerika eksportavo į Sovietų Sąjungą prekių tikrai už 19.000 dolerių.

Baigiantis šaltajam karui, prekyba emė didėti ir 1972 metais pasiekė maždaug 0,5 bil. dolerių. Yra duomenų, kad ji kas metai didės ir netrukus pasieks 2 — 3 milijonus dolerių. Pastaruoju metu didžiausias prekybos objektas buvo Amerikos grūdai, kurių didžiulį kiekį čia pirkosi Sovietai, norėdami apginti savo gyventojus nuo gresiančio bado.

Reikia pasakyti, kad Sovietai yra apskūrus "pirkliai". Jų agentai, talkinami JAV kapitalistų, sugebėjo prekybinį susitarimą pakreipti savo pusėn. Rezultate grūdus jie pirkosi labai žema kaina, mokėdami mažiau, kaip gauna už juos išauginę Amerikos ūkininkai. Be to, jie išnaudojo ir kitą galimybę: pasinaudojo tuo metu ypač nukritusio dolerio kursu, kurių, gerą kiekį supirkę Europos šalių bankuose, nesunkiai "atkišo" skolą Amerikai.

Šiuo metu sovietinėje spaudoje, įskaitant ir okupuotoje Lietuvoje leidžiamus laikraščius, pastebimas savotiškas

atoslūgis. Tiesa, Amerika tebėra koneveikiama, bet jau žymiai švelniau ir rečiau. Skelbiama eilė rašinių, dažniausiai paimtų iš Maskvos "Pravdos", apie "taikų sambūvį", "šaltojo karo pabaigą" ir "abišali bendradarbiavimą".

Nauji aiškinimo tekstai paremiami Lenino raštų citatomis. Sakysime, sovietinis profesorius F. Ryzenka "Pravdoje" rašo: "V. Leninas parodė, kad skirtingas socialines ekonomines santvarkas turinčių valstybių taikus sambūvis ne tik neprieštarauja revoliucinio proceso visapusiško vystymosi uždaviniams, bet padeda šiuos uždavinius spręsti". Tas pats Leninas kitoje vietoje parašęs, kad "Socialistinė respublika tarp imperialistinių valstybių negalėtų tokiu požiūriu sudarinėti jokių ekonominių sutarčių, negalėtų gyvuoti, neišskirdama į mėnuli" (Lenino raštai, 27 t.).

Taigi taip jau išeina, kad pats Leninas išakęs Sovietams prekiuoti su kapitalistinėmis kraštais, ką jie dabar ir vykda.

Ne šį "Lenino priesaką" vykdydama, bet pergyvenanti didžiulę ekonominę ir techninę krizę Sovietų Sąjunga emė ieškoti naujų prekybinių ryšių su vakarų kraštais. Prez. R. Nixonas savo vizito metu Maskvoje 1972 m. pasirašė su Sovietų vadu L. Brežnevu visą eilę prekybinių bei techninių susitarimų. Mums šiuo reikalu įdomus dokumentas — "Sovietų ir JAV savitarpio santykių pagrindai", kuriame tarp kita ko sakoma: "Abi šalys prekybinius ir ekonominius ryšius laiko svarbiu ir reikalingu dvišalių santykių gerinimo elementu ir aktyviai skatinami mūdų šalių organizacijų ir įmonių bendradarbiavimą bei atitinkamų susitarimų ir sutarčių, tame tarpe ilgalaičių, pasirašymą".

Neseniai Sovietai pasirašė su JAV-bių žibalo bendrove "Oxidantal Petroleum" sutartį, kuria minėta bendrovė pasižadėjo teikti įrengimų už 8 milijonus dolerių didžiulės trašų gamybos įmonėms Sovietuose pastatyti. Sovietų spauda ne tikai neslepia, bet dar didžiuojasi, kad su šios bendrovės prezidentu A. Hammeriu bendravęs ir prekiavęs pats Leninas.

Visa eilė Amerikos biznierių jau lankėsi Sovietų Sąjungoje ir priėmė pas save Sovietų atitinkamų sričių valdininkus. Sovietai, norėdami gauti svetimos valiutos, pareiškė nuo 1975 metų pradėsi pardavinėti Amerikoje Volgos automobilinių gamykloje gaminamus mažalitražinius automobilius, sovietinius dviračius, laivus, tanklaivius ir kitus įrengimus. Rusai taip pat nori Amerikai duoti mainais didžiulius naftos ir dujų kiekius.

Deja, "taikaus bendradarbiavimo" frazės Sovietų yra skiriamos tik užsienio propa-

gandai. Iš tiesų patys jų vadai nė negalvoja apie bet kokią pastovią taiką. Šia proga prisimintini L. Brežnevo žodžiai, pasakyti pereitais metais minint Sovietų Sąjungos įkūrimo 50 metų sukaktį: "Abiejų sistemų — kapitalistinės ir socialistinės — klasinė kova ekonomikos, politikos ir, žinoma, ideologijos sferoje vyks toliau. Kitaip ir būti negali, nes socializmo ir kapitalizmo pasaulėžiūra ir klasiniai tikslai priešingi ir nesutaikomi".

Taigi mums atrodo, kad Amerikos ir kitų šalių kapitalistai, prekiaudami su Sovietais, duoda jiems virvę, kad Sovietai turėtų kuo kapitalistus pakarti.

Trumpai

— **Nixonas** įsakymu siuntimas 2.000 marinių į JAV laivyną prie Izraelio Sovietus įspėja susilaikyti nuo didesnio dalyvausimo Vidur. Rytų kare. Syrija skelbia, kad raketa numušė prie Damasko JAV žvalgybinį lėktuvą, kuriame įrengti šnipinėjimo aparatai. Lėktuvas yra belakūnis. Syrijos karo pajėgos, Irako kariuomenės stiprintos, Damasko srity bandė pulti puolančius izraelitus.

— **Egipto** prezid. Sadat pagrasi, kad raketos yra paruoštos paleisti į Izraelio gilumą. Izraelio komandos puole egiptiečius vakarinėje Suezio kanalo pusėje. Jų tikslas sunaikinti sovietiškus SAM raketų punktus.

— **Sovietai** leido dviem Vakarų psichiatrams, britui Leigth ir švedui Perris aplankyti "nepaklusnųjį" buv. Raudonosios armijos gen. maj. Grigorienko, kuris Sovietų 1970 m. buvo paskelbtas bepročiu ir todėl laikomas bepročiu namuose Maskvos priemiesty. Siems gydytojams neteko pasikalbėti su juo ar jo psichinį stavį patyrinti, kadangi jis atsisakė kalbėtis per valdžios jms pasiūstą vertėję. Jis pasakė, kad vertėję, kuria jis pasitiki, turėtų būti jo žmona.

— **Australijos** valdžia džiaugiasi susitarus su Kinija jai per 3 metus parduoti kviečių už 600 mil. dol.

— **Egiptas** protestavo, kad vieną dieną du JAV žvalgybos lėktuvai skraidė Egipto oro erdvėje.

— **Vietn Demokrat.** Labor Partijos vado senat. Gair partija vadu išsirinko senatorių McManus.

— **The Guardian** Londone rašė, kad Australijos Šiaurės Teritorijoje tarp juodųjų čia buvusių neapsų ligos yra daugiau, negu bet kur kitur pasauly.

— **Greensborough Vic.** rinkimus spalio 13 d. laimėjo liberalai 9% dauguma. Dabar Viktorijos parlamente Liberalai turi 45 atstovus, Darbiečiai 17, Country partija 8 ir Nepriklausomi darbiečiai 1.

— **Grožio** karalaitė Bronwyn Anne Richard, 17 m., spalio 14 d. rasta nužudyta ir įmesta į Murray upę netoli Albury miesto.

— **Japonijos** min. pirm. Tanaka lankėsi Maskvoje ir ten vyko tarp jo ir Sovietų kompartijos vado Brežnevo pasitarimai dėl taikos sutarties, po pasikutinio karo užbaigtos praslukos 30 metų. Pasitarimai pasižymėjo ginčais ir piktais žodžiais. Japonai reikalaują gražinti keturių mažų salų Habomai, Sikotanas, Etorofu ir Kunaširi ir nenori taikos sutarties be jų gražinimo.

PRANEŠIMAS

ALK Federacijos XI Suvažiavimas vyks gruodžio 29-31 dienomis Adelaidėje. Prašome visas katalikiškas organizacijas ir visus lietuvius kunigus, aptarnaujančius įvairias lietuviškas parapijas, kuo greičiau išsirinkti ar paskirti atstovus, kurie galėtų dalyvauti Suvažiavime. Išrinktų atstovų sąrašas prašome atsiųsti ALK Federacijos valdybai iki gruodžio 1 d. adresu: 18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Atstovai kuriems bus reikalinga nakvynė, gali kreiptis į Federacijos valdybą, arba tiesiai į Suvažiavimo būtų komisiją Adelaidėje: P. Gasiūn, 110* Humphries Terrace, Woodville Gardens SA 5012. Taip pat kviečiame dalyvauti visus lietuvius, kurie tik galės atvykti į Suvažiavimą Adelaidėje.

ALK Federacijos Valdyba

TĒVIŠKĒS AIDAI
SAVAITRAŠTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA
Redaguoja Redakcinė Komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Daukyns. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šiuo adresu: Tėviškės Aidai, Red., 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031
Prenumerata kaina metams 8 dol. Kituose kraštuose 9 dol. Atskiras numeris — 20 centų. Skelbimai už skilties vieną colį \$ 1,50 Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu:
TĒVIŠKĒS AIDAI, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

BAŽNYČIOS MEILĖ

TURĖTŲ ŽYMĖTI PASIRUOŠIMĄ SVENTIESIEMS
METAMS

Kalba Popiežius Paulius VI rugsėjo 12 d. audiencijoje

Ieškome geriausių dvasios sąlygų, kuriomis galėtume pasirošti Šventiesiems Metams. Paklauskime savęs: kokia mūsų laikysena Bažnyčios atžvilgiu? Bažnyčios įsteigėjas Kristus, mūsų Mokytojas ir Atpirkėjas, Bažnyčia rūpinosi, ją mylėjo ir kaip rašo šv. Povilas Efeziečiams, pats save atidavė už ją.

Galėtume save pačius lengvai atpažinti keliose grupėse. Pirmoji grupė yra abejojantieji. Ši grupė apima visus, kurie nesirūpina religiniais klausimais, kaip gyvybiniais. Jiems atrodo, kad mokslinė pažanga, ūkiniai, socialiniai žmonių rūpesčiai ir paskutinąją vietą nustūmė religinį tikėjimą ir religinį gyvenimą. Jie neatsižvelgia į religines vertybes, kurias mes laikome aukščiausiomis, tikromis, būtinomis. Nuo šios grupės mes jaučiamės gana toli, kadangi ta grupė nežvelgia į religines vertybes. Tai gyvenimo ir visatos paslapyje pasiklydę ir klaidžiojantieji broliai.

Kita grupė šiandieną madoje, tai kritikai. Yra dviejų rūšių kritikai. Pirmoji — pozityvi. Ši kritika nieko neslepia, bet juo daugiau iškelia trūkumus, nepastovumus, klaidas, kentėjimus, tuo labiau sužadina mylėti Bažnyčią. Visi, kurie vadinamės ištikimais Bažny-

Printed by Polpress Pty. Ltd., 23 Clifton St., Richmond, Vic. Published by Mr. V. Laukaitis as a President of the Lithuanian Catholic Federal Committee 69 Devon St., Cheltenham Vic. 3192.

čios vaikais, turėtume būti tokios rūšies kritikai.

Kita kritikų rūšis yra negatyvi, kupina kartumo ir pagiego. Jie visur ieško tik blogio ir džiaugiasi jį suradę. Tokius griežtus ir nekilius kritikus norėtume pakviesti blaiviau pažvelgti į Bažnyčią. Tik blaivus žvilgsnis gali atverti duris tarpusavio pokalbiui ir sudaryti sąlygas nuosirdžiam tiesos ieškojimui ir blogybių pašalinimui. Kaip galėtume Bažnyčią atnaujinti be meilės?

Siame dvasinio ir istorinio atsinaujinimo laike mūsų pirmoji ir naujoji laikysena turi būti Bažnyčios meilė. Ypač jūs: sūnūs ir broliai, kunigai ir vienuoliai, kurie Bažnyčiai atsidavę pilnos meilės aukštiniais ryšiais. Naujo entuziazmo, pilno pasitikėjimo, kad ta ugnis nuolat liepsnotų.

Jaunime! Pilna vilties širdimi jums sakome: mylėkite Bažnyčią. Gal būt jūs jau mylite savo nerimstanciais troškimais, idealais ir nepastebite, kad Bažnyčia yra kaip tik jūsų tikrųjų idealų viršūnėje. Mylėkite Bažnyčią! Joje jūs rasite žmonių, kuri kenčia, mąsto, kovoja, veikia ir gyvena dėl to, kas sudaro žmogaus gyvenimo tiksą, dėl to, kas negali apvilti ir negali mirti.

Praha: Čekoslovakijoje šiais metais įšventinta 112 kunigių. Tai didžiausias skaičius nuo to laiko, kai Čekoslovakiją užėmė komunistai ir dvigubai didesnis skaičius už pernai pašventintus. Nors turėja katalikų persekiojimas, tačiau stojančių kunigų seminarijas skaičius nepaprastai didelis.

KUR BANGUOJA NEMUNĖLIS

Ištrauka iš Mečio Kymanto įdomios paskaitos Melbourne Vyrų Okteto plokštėse pristatyme visuomenei. M. Kymantas Lietuvoje baigė Mokytojų seminariją prieš pat rusų atėjimą. Vadovavo Geelongo Lietuvių chorui, Jaunimo chorui. Su jais pasirodęs Meno Dienose. Jau eilė metų yra Dr. V. Kurdirkos savaitgalio mokyklos dainavimo ir muzikos mokytojas. Red.

Vienas dainos mylėtojų yra išsireiškęs: "Jeigu mūsų širdyse daina gyvuos, ir mes prisiminsime joje nors vieną liaudies dainos posmelį, tai ir tauta gyvuos". Koks tai gilus tėvynės meilės jausmų išreiškimas. Vieni sakytumė, nagi, ar čia svarbu, ar mes liaudies dainos posmelį trauksime, ar visuotinės dainos, svarbu, kad būtume sau kultūringi žmonės. Daug tiesos, bet tik deja, laisvėje gyvenantiems ar indiferentams. Kiti pasvarstė, pirmuosius paneigtų, sakydami, kad vis tik tai mes tremtiniai, esame tautes tęstinumo misijonieriai užsienyje ir dainuokime tokias dainas, renkimes tokias rūbias, kuriuose atsispindi nors dalelytė išplėštos po pasaulį Lietuvos. O Lietuva tikrai nepažaus, jeigu mūsų širdyse skambės nemirtingas posmelis liaudies dainos.

Petro Morkūno vadovaujami mums dainuoja aštuoni dainininkai. Kas galėtų pasakyti, kad jie savo lietuviškų dainų pynėje "Kur banguoja Nemunėlis", nepalietė mus tiesiogiai ir betarpiskiškai "iš širdies į širdį". Džiugu, kad jie įamžino tą lietuviškos sielos virpėjimą, kad jie pasidarė tuo lieptu tarp mūsų vargstančios tautos ir mūsų pačių.

Mūsų tėvynei, patekusiai ir dvasinę ir fizinę vergovę ir svetimybų sriautui čiurlenčiam ir mūsų tautos folklorinį lobio baseiną — dainas, mes, kurie galime laisvai dar burnas atverti, privalėtume dainuojantiems chorams, oktetams, kvartetams, solistams pasakyti, kad jeigu dainuojama, tai tik savas, savų lietuvių kūrėjų, lietuviškais melodijų motyvais sukurtas dainas Jos gal ir nebūtų "tokios gražios", kaip kitų tautų dainos, sukurtos linksniu, nerūpestingų, nepavergtų žmonių ar komerciniais sumetimais. Kiekvienas žmogus yra savo rūšies muzikas, dainininkas, klausytojas, dainą ir muziką supranta. Ir lietuviui išėjimui turėtų būti ne vistiek, kurios tautos kompozitorių kūrinių atliekami. Tuo paskatinami mūsų muzi-

kai, kompozitoriai kurti kūriniai, kuriuose atsispindi liaudies dainų posmai.

Žiūrėk, mūsų senovės audė jėlės ar artojėlis po sunkių dienų darbų, pavargęs, muselių sukandžiotas, prisėdęs po senu ažuolu, užtraukia dainą, nei nejausdamas, kad jis kuria liaudies dainą su visais muzikiniais gudrumais — kontrpunktai, kadencijomis, mažorais, minorais, o paukštėliai jam pritaria visokiais skercais ir adadžais. Tas artojėlis, gal nemokėjęs tada dar nei skaityti, nematęs nei gaidoms rašyti popieriaus, bet kokiu miela jo sukurtą ir lietuviškai širdžiai brangi jo melodija. O kokie puikūs audėjėlės pritaikyti žodeliai. O todėl, kad

Bernardas Brazdžionis

KUNIGAIKŠČIŲ MIESTAS

Iš Vilniaus praeities fragmentinės Dovanų giesmės Vytautui

III

Gudai, miesčionys, vaitai dovanas kai dėjo, Senų laikų karys taip pat neiškentėjo: — Šviesiausias... — tarė jis nuo skobnio pasikėlęs: — Aš silpnas nuo midaus, kaip pilkas bitinėlis Ar pieva, ar taku genu genu žasėlė, Bet mūsųje — kryžiuočių šimtas duoda kelią.

Lengvai nušvito kunigaiškėsio veidas rimtas: — Tebus įpilta jam midaus ragų dar šimtas

— Mes Aleksandras Vytautas dangaus malone širdingai sveikinam šiam Sventaragio kloni Visus, kas turi gerą valią, taikų būdą — Lietuvių, rusų, žydų, vokiečių ar gudų, Žemaitių, lėtų kaip meška, kalboj tiesmūką, Aukštaitį, gyvą kaip midus išnektis dužką, — Mes imame globon visus vaikus tėvynės Ir glaudžiame laisvus sau prie laisvos krūtinės.

Visų tikėjimų vietovės ir žinyčios Bus šventos ir neliečiamos, ir nesityčios Iš jų nei mūsų priešas, neigi mūsų draugas: Globos ranka jas mūsų, gins, mylės ir saugos. Svečių valdovų, kaštelionių ujamus neužvės, Dabar bus šeimininkas Lietuvos — lietuvis. Tėvų garbingos vėlės amžiams tegu lemia, Kaip Dievo aukuras, kad būtų mum ši žemė!

JUOZAS SLAVĖNAS

SUNKIOS PROBLEMOS

(Ištrauka iš "Išvirkšti Metai" — tęsinys)

Komisijos narių entuziazmas atslūgo ir pirmininko pusvalandinuose pranešimuose apskritis rinkimų komisijai žodžiai pynėsi, tonas keitėsi, lėtėjo.

— Jau turim 7,5%, jau... jau 7,7%, — Kalbančioji veido išraiška bylojo, kad procento kilimas apskirtyje sutiktas jau gana šaltai. — Velniai žino, kodėl taip užtruko, — kalbėjo Kūjelis, dėdamas telefono ragelį į vietą. — Tokia graži pradžia...?

— Tuoj pradės rinktis, — su pasitikėjimu kalbėjo milicijos viršininkas, — dabar pusryčių metas. O žmonės, suprantant, nerangūs. Už valandėlės kitos — sienos lauži!

Bėt ėjo pusvalandis po pusvalandžio, o pranešti beveik nebuvo ko. Rinkimų komisijos pirmininkas, rūkydamas paperosą po paperos, nervingai vaikščiojo po kabinetą, čia žengė į rinkimų salę, žvilgčiojo pro langą į gatvę — ten tik vaikai su rogutėmis važinėjo. — Na, vyrai, ką daryti? — beviltiškai balsu kreipėsi rinkimų komisijos pirmininkas į kitus narius.

— Aš manau, kad mums čia nėra ko galvos laužyti, — kasydamas galvą iš lėto prabilo miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Kudošius. — Įrašykim 99,9% — ir baigta... Nei velnias nesučiadės. Manot kas tikrins? Aa?

— Matot, galim apsiklaulinti, — kiek pagalvojęs suabejojo rinkimų komisijos pirmininkas Kūjelis. — Tikrinti, žinoma, nieks netikrins, bet miestelis mažas, visi žmonės vienas kitą pažįsta; aišku, sužinos kuris balsavo

kuris ne. Juoksis, leis gaudus, žemins liaudies valdžios autoritetą. O kur akis padėsim? — Žinot, vyrai! — lyg suradęs ką brangaus, net nuo kėdės pašokdamas sukojo milicijos viršininkas Žvairakis. — balsavusių procentą kelkim avansu! Apie pietus, o ypač pavakare, balsuotojų plūste užplūs ir tada procentą atitinkamai išlyginsim! O ką?

Miesto vykdomojo komiteto pirmininkas, visada linkęs pirma gerokai pagalvoti prieš ką nors sakydamas, dabar buvo susižavėjęs milicijos viršininko atradimu, gyrė šį sumanų pareigūną — tik kodėl jis anksčiau to nepasakė, kam reikėjo nervintis... Toks aiškus dalykas!

Rinkimų komisijos pirmininkas, pradžioje susižavėjęs milicijos viršininko atradimu, pradėjo abejoti: ką reikės daryti tada, jei ir vėliau balsuotojų mažai ateis? Milicijos viršininkas, dabar jau optimistiškai nusiteikęs, tuoju išskleidė abejones:

— Tada ieškosim naujų būdų! O kam mes nešiojam ant pečių šitą — šypsodamasis visu veidu pirštu pabaksniojo į savo smilkinį.

Rinkimų komisijos pirmininkas aprimo — juk reikia gelbėti padėtį. Šį kartą pakelė balsuotojų procentą po 5 — 6% per pusvalandį. Dabar turim pasivityti, o kai pradės žmonės plaukti — sustosim kėlė. Išsilygins. Drąsiai imdamas telefono ragelį jis raportavo apskritis rinkimų komisijai:

— 11 valandą ryto pas mus jau balsavusių 27%. O pas jus? Ką?! Tik 22%? Komisijos narių veidai nušvito. Surasta magiška formulė!

Ir taip kas pusvalandis — valanda rinkimų komisijos pranešimuose balsavusių procento avansas kilo: 35, 45, 50, 55, 60%. Bet faktiškasis procentas ėjo kitu tempu: 7,7, 7,6, 8% ir kai avansinis pasiekė 60%, faktiškasis sukosi apie 10%. Grįžo visi aplanke su urnomis ligonius, senelius. Tik lašas jūroje. Ką dabar daryti? Milicijos viršininkas manė geriausia būsiant pasiųsti per namus milicininkus, gerokai prigrasyti, užrašinėti nebalsavusių pavardes. Šis planas, aišku, būtų kiek pagelbėjęs, bet jis neapraktiškas kaip ir 99,9% užrašymas iš karto. Rinkimų komisijos pirmininkas, uždaręs kabinetą duris, pusbalsiu pareiškė kitiems komisijos nariams, kad esą gal vertėtų paprašyti apskritis rinkimų komisijos patarimo. Ten jis turįs gerą draugą, su kuriuo kartą išdaužęs jaunalietuvių susirinkimo metu salės langus, buvo nubausti keliomis paromis arešto, tai dabar, kaip politiniai kaliniai, turį kai kurių pirmumų. Darydamas eilinį raportą apie rinkimų eigą jis ir paprašė savo draugą prie telefono.

— Žinai, drauge, pas mus kaip ir susilaukė... O kaip pas jus?

Draugas su draugu atvirai pasikalbėjo — kad esą ir apskirty gaunamos žinios tą pat rod... — Bet mes savo raportuose vyriausiam rinkimų komisijai vartojam avansą — vos girdimai pratarė draugas iš apskritis rinkimų komisijos. — Ir centre negeriau — jie avansą skelbia per radiją. Bet centras žada netrukus atsiųsti naujų direktyvų.

Visa rinkimų komisija apsimarino — kaip bus kitiems, taip ir mums. O gal naujos direktyvos išgelbės padėtį?

Apie 5 valandą vakaro atėjo telefonograma: "Iš rinkimų sąrašų išbraukti repatrijantus ir visus kriminalistus (ši sąvoką aiškinti plačiau prasme)".

Pirmiausia kibta prie repatrijantų. Aišku, kas jie per piliečiai — viena koja jau Vokietijoje.

— Lauk repatrijantus iš sąrašų! — iškėlęs ir viršų telefonogramą įsakomai prabilo rinkimų komisijos pirmininkas.

Visi pareigūnai kibto prie sąrašų. Siugždėjo verčiami lapai, pieštukai ieškojo šių vištgaidžių pavardžių. Bet paguoda nebuvo didelė — repatrijantų Patilčiuose nedaug ir faktiškasis balsavusių procentas visai nežymiai pakilo.

O ką su kriminalistais? Šių klausimo komisija tuo tarpu nekėlė, nes ir jai pačiai greis išbraukimo pavojus. Palaukti, gal ateis dar kokių instrukcijų.

Rinkimų būste, pradžioje buvusi iškilminga nuotaika, virto pasikalbėjimais, anekdotais, pokštams pakeista. Pora tarnautojų laiką įvairino lenktniaudami, kuris daugiau ir taisyklingesnių dūmų račiuoju paleis į orą. Kiti linksmam šnekučiavo su merginomis, o vykdomojo komiteto raštininkas, visada linksmas, išėjęs į salės vidurį mėgino pavaizduoti išlaisvintųjų armijos karių mėgiamą visur demonstruoti kazoką. Jis taip vikriai sukosi, mosavo rankomis, kad net salės papuošalai šnabždėdami siūbavo. Jei pasigirdavo prie išorinių durų žingsniai, visi tuoj susikaupdavo prie sąrašų — kam teks laimė balsuotojų pavardę atžymėti.

Miesto vykdomojo komiteto pirmininko kabinete — dabar virtusiu rinkimų komisijos būstu, — nuotaikos buvo skirtingos. Visi trys didieji laukė naujų direktyvų ir spėliojo, ar jos padės išsisklaidyti iš avansinių procentų. Aišku, būdą galima būtų rasti — pri-

rašyti "iš akies" ir tiek, bet kad perdaug ne-susikompromitavus... Paskiau ir žvirbliai pradės čirkšti, kad balsuotojai iš pirmo išlaužti. Gali kliūti iš aukščiau už pramatymą.

— Blogai, vyručiai, kad mes dar naujokai, neturime patyrimo, na, gal ir bailūs. Laikraščiai rašo, kad sujūze eina kaip sviesiu patepta. Taigi va — sudejavo Kudošius.

Suskambėjo telefonas. Rinkimų komisijos pirmininkas griebė už ragelio, lyg už burtininko lazdelės. Visi sustojo rūkė. Rinkimų komisijos pirmininko veidas švito, kaip pilnačio mėnulio, kylančio iš už horizonto.

— Vyrai, puiku! Puiku! Braukti lauk visus liaudies priešus!

— Ot kur išganymas! Ot kur išmintis! Juk kas nebaluoja — tikriausias liaudies priešas. Visus lauk! Jie senai turėjo būti už groty! — Vienas per kitą šaukė rinkimų komisijos nariai, — mes pralenksim visus avansus!

Visi trys didieji, spinduliuojančiai iš pa-sitenkinimo veidais, išsitraukė iš po sofos bu-telį, ištraukė po pusę stiklinės skaidriosios — dar smetoninės.

Rinkimų būste nuotaikos pasikeitė. Sėdį prie sąrašų, pajutę kažką nauja rinkimų komisijos būste, vėl apsišarvavo orumu ir laukė naujienų.

— Draugai! — įėjęs į rinkimų salę prabilo rinkimų komisijos pirmininkas, — kas nebaluoja — liaudies priešas. Braukt po čior-tų iš sąrašų!

Braukt, braukt! — patvirtino ir kiti komisijos nariai įraudusiais veidais. Mūsų partija ir vyriausybė viską žino — kas draugas, kas priešas. Jeigu priešas — tai reikiška nedraugas, o jeigu nedraugas, tai reikiška priešas. Taip beveik vienu balsu aiškino komisija jau pradėjęs veikti skaidriajai.

Bus daugiau

KATALIKIŠKAME
GYVENIME

— Vatikanas: Popiežius Paulius VI spalio 14 d. Šv. Petro aikštėje susirinkusiai miniai pasakė, kad Arabų — Izraelio karas gali tapti pradžia kitos neapsakijamos katastrofos. Tai begalinis naikinimas žmonių gyvybių ir gėrybių. Smerkia karo neprotingumą, kuris gali akiai prasiveržti nenumatytiems kraštutinumams. Pasaulis negali likti pasyviu stebėtoju vien dėl to, kad karas nėra naujas dalykas.

— Roma: Popiežius Paulius praėjusią savaitę priėmė audiencijoje Tibetu budistų dvasinį vadą Dalai Lamą, kuris pirmąjį kartą atvyko iš Azijos į Europą susipažinti su įvairių kraštų gyvenimu. Popiežius kreipėsi į Dalai Lamą, kaip atstovą seniausios Azijos religijos — budizmo, kuriame taip pat atsispindi Amžinosios Dievo Šviesos spinduliai, skirti apšviesti kiekvieną žmogų. Tokiu bendradarbiavimu stiprėja broliškumas tarp asmenų ir tautų.

— Roma: Bažnytinės Teisės vykstančiame II Kongrese Popiežius Paulius priėmė Kongreso dalyvius. Savo kalboje pabrėžė, kad Bažnyčios juridiniai nuostatai yra skirti dvasinės tvarkos apsaugai. Cia žmogaus asmeniui yra skirta pirmoji vieta. Kai žmogus sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, tai žmogui priklauso didelė vertė ir laisvė. Žmogus atviras tiesai, gėriui ir grožiui. Dėl to žmogus siekia tobulumo, kol jį pagaliau suranda Dievuje. Krikštu žmogus ypatingai sujungiamas su Kristumi.

— Čikaga: Katalikų Švietimo direktorius vyskupas W. McManus, kalbėdamas katalikiškų ligoninių darbuotojų suvažiavime, pabrėžė, kad katalikų ligoninėse negali būti nesvarbių pacientų, jie visi svarbūs. Kiekvienas ligonis turi būti traktuojamas kaip žmogus, neatsižvelgiant į jo išvaizdą, ar kišenę. Kryžiai ligoninių koridoruose ir ant sienų turi visiems priminti ištikimybę Kristui ir kančiose. Kryžius turi būti gyvas simbolis tarnauti visiems, kaip patas Kristus neatsisakė patarnauti tikinčiam ar netikinčiam, žydui ar pagoniui.

— Komunizmo žūtis iš vidaus belaukia žmonės nesupranta, kad nors žemėje ir nėra nieko amžino, tai vis dėlto nėra neįmanoma, jog komunizmas truktų vieną ar net keletą šimtmečių, jog jis tarsi banga persiristų per visą pasaulį ir tik tada, išsisėmęs visas savo galimybes ir išgyvenęs visas savo formas žlugtu, palikdamas po savęs neišsivaizduojamus dvasinės kultūros griuvėjus.
Prof. Dr. Antanas Maceina

Kleras

INŽ. EDVARDAS JAKUBĖNAS

Jaunas lietuvis nesuvilio- tas JAV-bių gyvenimo. Tai — Edvardas Jakubėnas, 21 m. amž. Edvardas 1965 m. su tėvais ir sesute Diana išvyko į JAV Los Angeles. Ten 1969 m. baigė Loyolos gimnaziją ir tuoj po to su sesute buvo atvykęs 6 savaitių atostogoms į Sydne- jų, kur gimęs, ir padaryti vizi- tą kun. P. Butkui, kuris jį krikš- tijęs. 1973 m. baigė Pietų Kali- fornijos u-tą, gavęs chemijos inžinieriaus laipsnį. Atvykęs į Sydnejų dairosi darbo savo srity ir norįs čia pasilikti. Per- sikelti į Sydnejų turi noro ir sesuo Diana, 23 m. amž., pernai ištekėjusi už Viktoro Šurkos, bet laukia, kol jos vyras baigs Montreilio u-tą Kanadoje, kur jis studijuoja aukštusius ma- tematikos mokslus. Edvardo tė vas, Alfonsas Jakubėnas, vil- nietis teisininkas, taipogi norė- tų grįžti Sydnejųn, bet motina Juzefa Sidlauskaitė — Jakubė- nienė nenorinti skirtis nuo gau- sių giminių Amerikoje. Jauna- sis Edvardas, tik atvykęs Syd- nejųn, tuoj šoko ieškoti sąlyčio su lietuviais ir džiaugiasi ra- dęs gražų būrį lietuviško jau- nimo, su kuriais gali draugauti. LKL

Lietuviai pasaulyje

Prelato Mykolo Krupavi- čiaus, Lietuvos valstybininko, mirusio Čikagoje 1970 m. gruodžio 4 d., Paminklui statyti yra sudarytas šalia vykdomojo komi- tetito ir Garbės Komitetas iš 61 asmens, kuriame atstovau- jamos visos lietuviškos visu- menės kryptys.

Europos Saugumo konfe- renciją Ženevoje seka Lietu- vos atstovas dr. A. Gerutis. Švei- carijos Lietuvių Bendruomenė raštu kreipėsi į užsienio reika- lų ministrą P. Raberį, nušvie- dampa Lietuvos ir Pabaltijų okupaciją, prašydama Svei- carijos vyriausybės nepripažinti Sovietų okupacijos.

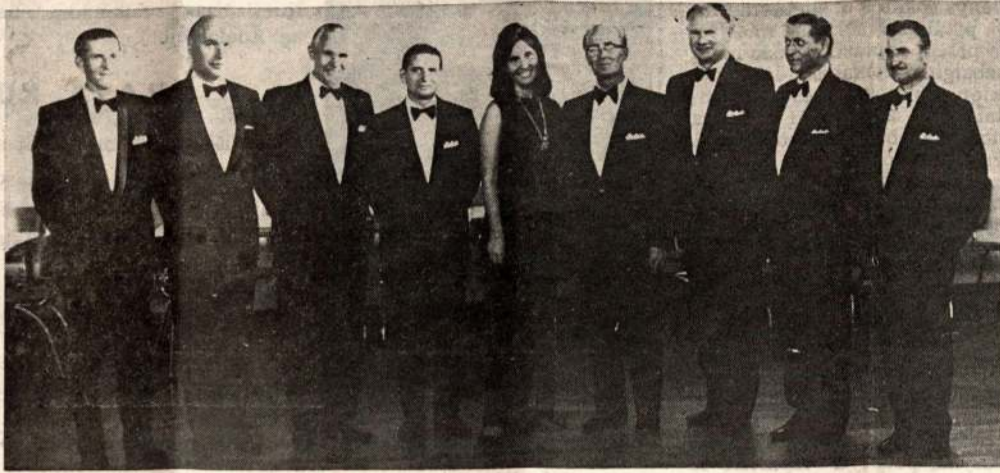
Lituaninės enciklopedi- jos anglų kalba "Encyclopedia Lituanica" trečiasis tomas Bos- tone jau atspausdintas ir lap- kričio mėnesį bus išsiuntinē- tas. Šiuo tomu jau įpusėtas mi- nėtios enciklopedijos leidimas.

Jaunimo Centro Čikagoje dedikacijos iškilmės vyko rug- sėjo 23 d. Prie Paminklo žu- vusiems už Lietuvos laisvę žalia- me Jaunimo Centro sodelyje Mišias aukėjo vyskupas V. Briz- gys su palyda, čia lietuvių bu- vo apie 800. Giedojo Čikagos Lietuvių Operos ir Dainavos ansamblio chorai. Jaunimo Cen- tro salėje žodį tarė konsulė J. Daudžvaidienė ir vysk. V. Briz- gys. Lietuvių jėzuitų vyresny- sis kun. J. Borevičius atidengė didžiulę Jaunimo Centro rėmė- jų lentą. Tai gražūs lietuviškos rūmai Čikagoje, daugelio vadi- nami Lietuviškos Švryri. Paro- dyta premjera — kun. J. Kezio filmas "Statyba".

Dr. Domas Jasaitis, visu- menininkas, VLIKo bendra- darbis, Tėvynės Sargo redaktori- us, ateitininkų, Krikščionių demokratų veikėjas, atšventė 75 metų amžiaus sukaktį New Yorke. Jis yra baigęs Martyno Yčo gimnaziją Voroneže, me- dicinos daktaro diplomą gavęs Berlyno universitete, Lietuvo- je vertėsi gydytojo praktika, aktyviai dalyvavo spaudoje ir visuomeninėje veikloje.

Bostone rugsėjo 24 d. mire Keleivio redaktorius ir social- demokratų veikėjas Stasys Mi- chalkevičius. Jis buvo gimęs 1881 m. Kupiškio valsčiuje, o 1908 m. atvykęs į Ameriką, nuo 1908 m. redagavo Keleivį iki 1945 m., o tada šį savaitraštį perdavė Lietuvių Socialde- mokratų sąjungai. Amerikos lietuviams buvo gerai žinomas, pasakęs apie porą tūkstančių prakalbų.

PLOKŠTELĖS PRISTATYMAS

Melbourne Vyrų Oktetas su savo vadovu Petru Morkūnu ir pianiste Danute Levickiene, išleidus savo pirmąją plokštelę Kur banguoja Nemunėlis

Pagaminti plokštelę, atro- do, nedidelis dalykas, tačiau Melbourne Vyrų Okteto plokš- telės Kur banguoja Nemunėlis pristatyme paaiškėjo, kad mū- sų sąlygose plokštelės pagami- nimas visai nelengvas dalykas. Pagirtina Bendruomenės Bib- lioteka, kuri šį pristatymą su- organizavo spalio 14 d. Lietu- vių Namuose, pagirtinos ir jos pastangos tokiuose parengi- muose įnešti šio to originalaus.

Pristatymas buvo pradėtas ne kalbomis, bet E. Šeikienės deklamacija Esu daina, po ku- ros pasigirdo iš V. Bosikio tvar- komo magnetofono plokštelės pirmoji daina — Kur banguo- ja Nemunėlis. Praskambėjus dar ir kitos dainos melodijai, A. Šeikis pakvietė Geelongo vi- suomenininką — kultūrininką M. Kymantą paskaitai.

Mielasis svečias gražiai nu- pasakojo mūsų liaudies dainos atsiradimą ir jos nuėitį kelią, ragindamas mūsų chorvedžius įnešti šio tokio naujumo tos dainos perdavime — pasirody- ti originaliai — lietuviškai Aus- tralijos publikai, tautiniais rū- bais, tautiniais instrumentais, pritaikytais šiems laikams dai- nų posmais. Tai labiau sudom- intų ir patrauktų dainai mū- sų jaunimą. P. Morkūno Okte- to plokštelė pasidžiaugė, kad ji paruošta labai gerai. Nepa-

gailėjo šiltų žodžių akompanuo- tojai D. Levickienei ir viršelio dailininkui V. Simankevičiui. Labai atsargiai paminėjo vie- ną kitą trūkumą ir siūlė ateity- Oktetui pasirodyti ansambliu, su kanklėmis ir tautiniais rūbais. Po šios paskaitos vėl pasi- girdo pora plokštelėje įrašytų dainų. A. Šeikis išvardino Aus- tralijos lietuvių išleistas plokš- teles: Rūtenio, Oldham, Tamo- šiūnienės, Vasiliauskienės, Ne- muno dukrų ir Meno Dienų.

Okteto dirigentas Petras Morkūnas pasipasakojo, kad lanko su savo Oktetu kitas ko- lonijas ir visur buvo raginamas išleisti savo dainų plokštelę; štai dėl ko ir pasirodė ši plokš- telė. Nuolatinis Okteto daini- ninkas Vl. Bosikis priminė anek- dotinį dalyką kodėl iš kvarteto atsirado oktetas. Plokštelėi pa- gaminti tačiau atsiradę visokių kliūčių, kurias nugalėti daug pasidarbo J. Rubas, K. Miel- dažys, dail. V. Simankevičius, D. Levickienė, o plokštelėm išplatinti jam daug padėjo J. Valaitienė ir V. Žiogas (tik Melbourne išplatinta 250 plokš- telių).

A. Šeikis paskaitė atsiųstą sveikinimą Oktetui iš Kr. Val- dybos nario V. Baltučio. Zo- džiu sveikino kun. Pr. Vaseris, Tamošiūnienė, Alb. Celnas (Dai-

nos Sambūrio dirigentas), ku- ris irgi pripažino plokštelėi ge- gą kokybę ir gerą technišką apdorojimą.

Pabaigai Okteto reikalų vedėjas K. Mieldažys, dainuo- jęs jame nuo pirmųjų dienų, pareiškė, kad P. Morkūno Ok- tetas veikia jau net 22 metus ir būdamas labai jautres dainorių vienetas, jau nuo pradžios gas- troliavo po įvairias kolonijas ir reprezentavo lietuvius. Jis dėkojo visiems, prisidėjusiems prie Okteto ugdymo, ypač akom- panuotojai D. Levickienei — Jo kubauskaitei, kuri su Oktetu su- augo ir virto tarytum devintuo- ju jo nariu; ponams Morkūna- ms, kurie per 22 m. priimdavo į savo namus repeticioms; Mel- bourno Ramovėnams, kurie Oktetą kvietė net 23 kartus dainuoti Kariuomenės Šven- tėse. Pagaliau K. Mieldažys vi- sus dalyvius pakvietė į Moterų seklyčią kavutei.

N. Butkūnas

Iš Lietuvos

** Kelių remonto statybos valdybos darbininkai iš gelžbe- toninių konstrukcijų pastatė naują tiltą Utenoje. Dabar Ute- na jau turi šešis tiltus per Ute- naitės upelį.

** "Valstiečių Laikraščio" Nr. 106 pranešimu, Lietuvos miškuose dabar yra apie 9.900 briedžių, 15.000 šernų, 51.000 stirnų. Šį sezoną leidžiama su- medžioti 3.300 briedžių, 6.000 stirnų ir 7.000 šernų.

** Lietuvos Bokso Fede- racija, vadovaujama pirm. K. Urbaičio, paminėjo šios sporto šakos 50 metų sukaktį Lietuvo- je. Pirmosios bokso varžybos buvo surengtos Kaune 1923 m. gruodžio 27-30 d. Jų pradinin- kas ir teisėjas buvo Atlanto nu- galėtojas Stepas Darius. Poka- ryste padaryta didelė pažanga. Sunkiavoris Algirdas Socikas šešis kartus tapo Sovietų Są- jungos čempionu ir 1953-55 m. Europos čempionu. Iš Tokijo olimpijadose sidabro medalį pa- sivežė Ričardas Tamulis, o iš Meksikos olimpijadose aukso medalį paršvežė Donas Poz- niakas, Jonas Čepulis — sidab- ro medalį. Lietuvos boksininkai Sovietų Sąjungos čempio- nais yra buvę 21 kartą. Euro- pos — 7, olimpiinių žaidynių - 1.

** "Komjaunimo Tiesa" Nr. 96 skelbia naują naftos radinius Lietuvoje. Šiuparių naftos telkinio klotas užima 20 kvadratinį kilometrų plotą, geologinės atsargos siekia 3 milijonus tonų naftos. Vilkyčių grėžinyje geologinės atsargos apie 5 milijonus tonų. Ta naf- ta aukštos kokybės — lengva, turi didelį benzino, dizelinio kuro, žibalo frakcijų kiekį. O geologų žvilgsnis jau nukrypo į Baltijos jūrą.

Administracija labai nu- širdžiai prašo, kad tie skaityto- jai, kurių prenumerata yra pa- sibaigusi, kaip galima greičiau ją atnaujintų, nelaukdami spe- cialų ir net pakartotinių para- ginimų. Neprisirengimas atlikti šios pareigos mums labai ap- sunkina darbą. Už šio reikalo supratimą būsime labai dėkingi.

Administracija labai nu- širdžiai prašo, kad tie skaityto- jai, kurių prenumerata yra pa- sibaigusi, kaip galima greičiau ją atnaujintų, nelaukdami spe- cialų ir net pakartotinių para- ginimų. Neprisirengimas atlikti šios pareigos mums labai ap- sunkina darbą. Už šio reikalo supratimą būsime labai dėkingi.

A. Kramilius

ISTORINĖ ARABŲ IR ŽYDŲ TAUTŲ APŽVALGA

V. Šalkūnas

Nuo seniausių laikų Arabi- jos pusiasalyje ir Šiaurės Afri- koje gyveno semitų tautos.

3500 m. prieš Kristų iš Pie- tų — Vakarų Arabijos — Sabos (Yemen) monarchijos derlingų žemių klajokliai išsikūrė tarp Tigro ir Eufrato upių Mozopo- tamijoje, vėliau sudarydami Asyriją ir Babiloniją. Iš visų pusiasalio genčių jie pasiekė aukščiausios kultūros, pratur- tino kalbą, kuri dabar naudo- jama kaip modernioji arabų kalba.

2500 m. prieš Kristų ant- roji semitų grupė, kilusi iš tos pačios Sabos, išsikūrė Vidurme-čio jūros rytų pakraščyje Kan- onitų žemėje — Judėjoje ir iš- tbulinę savo kalbą, vadina ją hebrajų kalba.

3400 m. prieš Kristų Nilo upės žemumo pakraščiu gyven- tojai buvo apjungti vieno val- dovo — faraono. Senovės Egipto auksinis amžius prasidėjo 2980 m. prieš Kristų, valdant faraonu- o Zoseriu, kada buvo pasta- tyta pirmoji piramidė. Nuo tada Egipto valdovai buvo lai- komi visagaliais — dievais. Per eilę šimtmečių faraonai su sa- vo kariuomene darė grobuoniš- kas ekspedicijas net iki Mezo- potamijos, pasisavindami teny- kšią kultūrą ir kalbą, gi iš ten atvartieji vergai statė jiems piramides.

Dvidešimtame amžiuje prieš Kristų egiptiečiai pasiekė aukšto kultūros laipsnio, ypač literatūroje. Su kaimynais jau sugėbėjo taikiai sugyventi, nes 1935 m. prieš Kristų Judėjos patriarchas Abraomas padarė draugiškumo vizitą Egipto fa- raonui.

Per pusantro tūkstančių metų Judėja, neturėjusi etnog- rafinio sąlyčio su daugybe se- mitų giminių Arabijoje ir kaip klajoklių gentis, 1025 m. prieš Kristų tapo apjungta vieno val- dovo Dovydo, išsikūrusiu Jeru- zalėje tvirtovėje. Jo sūnus Sa- liamonas pastatė Jeruzalėje architektūrinio pasididžiavimo vertą šventyklą, kuri buvo sim- boliu Judėjos vienybės. Iš to, kad Sabos karalienė Šeba, kaip Biblija sako, lankė žydų kara- lių Saliamoną Jeruzalėje, ma- tome, kad geri santykiai buvo su kaimynais. Saliomono lai- kais įsteigta vario kasykla bei liejykla ir pastatytas jūros uos- tas Akabos įlankoje. Buvo iš- vystyti amatai bei prekyba. Ve- dybomis sustiprėjęs ir praplė- tęs savo monarchiją, bet dėl gy- ventojų aukštų duoklių pries- paudos, kilo nepasitenkinimas ir po Saliomono mirties 933 m.

prieš Kristų Izraelis (Syrija) atsiskak nuo Judėjos. Įpėdiniui Rehoboamui valdant, laisvių trokštantieji gyventojai buvo remiami Egipto faraono Sešon- ko I, kuris užkariavęs Judėją paskyrė sukilėlių vadą Jero- boamą pirmuoju autonominės Judėjos monarchijos karaliumi.

Sekantieji du šimtmečiai buvo audringų kivičių tarp Izraelio semitų genčių dėl sos- tų ir religijos. Tuo pasinaudo- jo kaimyninė Asyrų monarchi- ja 734 m. prieš Kristų užkariau- dama Izraelį ir iš esamų 125.000 gyventojų daugumą deporta- vė į Babiloniją prie Tigro upės vergais.

586 m. prieš Kristų Babi- lonijos karalius Nebuchodono- saras II užkariauja Judėją, su-

naikindamas Jeruzalės tvirtovę.

539 m. prieš Kristų Persi- jos imperatorius, užkariavęs Asyriją — Babiloniją, amnes- tavo esamus žydus, kurie po 200 metų jau turtingi 42.000 grįžta iš Babilonijos nelaisvės į Pa- lestiną ir grįžimui iš "belaisvės namų" atžymėti, 516 m. prieš Kristų Jeruzalėje pastato ant- rą šventyklą.

331 m. prieš Kristų Make- donijos imperatorius Aleksan- dras Didysis užkariauja Persi- ją ir Palestinos žemės tampa Graikijos imperijos provincija. Tūkstančiai žydų emigravo į graikų valdomą Egiptą, įsikur- dami Aleksandrijos prekybos mieste, tapdami Graikijos pi- liečiais ir, išmokę graikų kalbą, išsiplėtė po visus Viduržemio ir Juodosios jūros pakraščius. (Bus daugiau)

KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

Devynioliktoji Kanados Lietuvių Diena Toronte pradė- ta spalio 5 d. naujuose Lietuvių Namuose. Dainavo sol. V. Ve- rikaičio vadovaujamas 50 mer- gaičių choras Aidas iš Hamil- tono. Šis choras jau turi išlei- šią plokštelę. Čia padai- navo 10 dainų, beveik visos jos sukurtos pokarinės kartos lie- tuvių kompozitorių ir poetų okupuotoje Lietuvoje. Jose at- šispindi jaunystės romantika, gili tėvynės Lietuvos meilė, gimtojo krašto peizažas.

Spalio 6 d. vyko susipažini- mo Vakarais, dalyvaujant apie 2.000 lietuvių. Meninę progra- mą atliko mergaičių kvartetas Rasa.

Spalio 7 d. evangelikams pamaldas laikė kun. A. Žilins- kas Išganytojo šventovėje, o katalikai susirinko į Toronte katedrą, kurią užpildė apie po- ra tūkstančių lietuvių. Susirin- kusius pasveikino katedros rek- torius prel. Lacey, o Mišias au- kėjo kun. Pr. Gaida — Tėviš- kės Žiburijų redaktorius, kun. J. Staškus — Ateities redaktori- us, kun. A. Prapakas — b. Dar- bininko adm. Pamokslą sakė kun. L. Andriekus OFM — po- etas, žurnalų redaktorius, da- rbinis Lietuvių Rašytojų Są- jungos pirm. Savo mintimis vedė į Lietuvą ir jos sostinę Vil- nių. Aukas Mišioms atnešė Ka- nados LB pirm. inž. E. Čuplins- kas ir vilniečiai. Mišių skaity- mas atliko jaunimo atstovai. Gie- dojo Prisikėlimo choras vad. kun. Br. Jurkšo. Po pamaldų minėjimas vy-

ko Toronto Politechnikos in- stitute. Salė talpina 1328 asme- nis, prie jų dar prisidėjo šimti- nė čiurlioničių. Pagrojus Ka- nados himną, žodį tarė Apyl. pirm. A. Puteris, invokaciją skaitė ev. kun. A. Žilinskas, Vil- niaus tema kalbėjo gen. konsu- las J. Zmuidzinas. Apie Kana- dos lietuvių pastangas padėti Lietuvai politinėje srityje kal- bėjo Kanados LB pirm. inž. E. Čuplinskas, išskeldamas vienin- gą pabaltiečių veiklą. Sveikini- mo telegramas gautas iš Kana- dos užs. reik. ministerio M. Sharp, opozicijos vado E. Stan- field ir kt. Pagrindinį žodį tarė Draugo kultūrinio priedo redak- torius K. Bradūnas, išskeldamas mažųjų tautų išlikimą linkė- damas lietuviams būti mažais, bet kietais riešutais.

Su tautos lobiu — daino- mis, muzika ir tautiniais šo- kiais pasirodė Čiurlionio an- samblis, vadovaujamas A. Mi- kulskio. Kanklėmis solo skam- bino 16 metų amžiaus Danutė Bankaitytė, meistriškai atlik- dama Lietuvišką rapsodiją. Liaudies dainomis, lietuvių kompozitorių kūriniais atski- rai pasirodė vyrų, moterų cho- rai su kanklių orkestru. Paga- liau pilnas choras, kanklių ir pučiamųjų orkestras ir šokė- jai atliko šokdami Subatėlę, Aš tuonyti, Kubilą, Oželį ir Ket- virtainį. Iškilmės baigtos Tau- tos himnu. Tėviškės Žiburiai džiaugiasi, kad Lietuvių Die- nose dalyvavo rekordinis lie- tuvių skaičius.

Infliacija ir mūsų santaupos

V. Šliogeris

Kai kurie mūsų senukai dar atsimesna laikus prieš 1914 m., kada atlyginimai buvo mo- kamai aukso monetomis. Šiaip senesni žmonės prisimena, kai 1918-1923 m. ir rusų ir vokiečių popieriniai pinigai tiek nusto- ro savo vertės, kad siunčiant laiškaš reikėjo klijuoti 250.000 markių vertės pašto ženklą. Vidurinė karta prisimena, kai po paskutinio karo vokiečių markė savo vertės nustojo tiek, kad pokelis cigarečių kainavo 120 markių. Tai infliacijos pa- sėkos.

Australijoje infliacija vyks- ta ilgą laiką, tačiau pasireiškia žymiai švelniau. Mums čia gy- venant maždaug pirmus 20 metų, infliacija buvo nežymi, kas metai pinigai savo vertės ar pirkimo galios nustodavo apie 3-4%. Nuo 1972 m. pra- džios infliacija pradėjo spar- čiai greitėti ir paskutinių metų bėgyje pasiekė apie 13%. Gi- maistas nuo 1972 m. rugp. iki 1973 m. rugp. pabrango net virš 17%. Taigi šiemet pinigai atpi- cijo arba prekės pabrango dar daugiau. Turime susirūpinti sa- vo santaupomis.

Kai kurie mūsų senukai dar atsimesna laikus prieš 1914 m., kada atlyginimai buvo mo- kamai aukso monetomis. Šiaip senesni žmonės prisimena, kai 1918-1923 m. ir rusų ir vokiečių popieriniai pinigai tiek nusto- ro savo vertės, kad siunčiant laiškaš reikėjo klijuoti 250.000 markių vertės pašto ženklą. Vidurinė karta prisimena, kai po paskutinio karo vokiečių markė savo vertės nustojo tiek, kad pokelis cigarečių kainavo 120 markių. Tai infliacijos pa- sėkos.

Australijoje infliacija vyks- ta ilgą laiką, tačiau pasireiškia žymiai švelniau. Mums čia gy- venant maždaug pirmus 20 metų, infliacija buvo nežymi, kas metai pinigai savo vertės ar pirkimo galios nustodavo apie 3-4%. Nuo 1972 m. pra- džios infliacija pradėjo spar- čiai greitėti ir paskutinių metų bėgyje pasiekė apie 13%. Gi- maistas nuo 1972 m. rugp. iki 1973 m. rugp. pabrango net virš 17%. Taigi šiemet pinigai atpi- cijo arba prekės pabrango dar daugiau. Turime susirūpinti sa- vo santaupomis.

Gyvenimas parodė, kad lie- tuviai, investavę savo santau- pas į namus ar žemės sklypus, daug laimėjo, palyginamai su tais, kurie laikė ir dar tebelai- kę pinigus visokių rūšių ban- kuose. Taip pat gyvenimas pa-

rodė, kad investavę pinigus į visokių rūšių valdžios ar savi- valdybės paskolos laktūras ar privačių bendrovių akcijas — šerus visi daugiau ar mažiau pralaimėjo. Mat procentai gau- namai už tuos visokius vertybių popierius — laktūras nebepaden- gia išibėgėjusios infliacijos, o be to daugelis akcijų — šerų savo rinkos kainoje gerokai krito. Ką gi turėtų daryti tie, kurie turi kiek didesnes sumas santaupų pinigų pavidale ban- kuose? (Bus daugiau)

TOBULI CARL ZEISS AKINIAI

VOKIEČIŲ DIPLOM. OPTIKAS

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

AUSTRALIJS LIET. KAPELIONŲ ADRESAI IR LIETUVIŠKOS PAMALDOS

Adelaide: Kun. A. Spurgis MIC ir kun. A. Kazlauskas MIC, 6 Third Ave. St. Peters, SA 5069. Tel. 42 1633.

Pamaldos sekmadieniais 9 val. ir 11 val. Pirmajais mėn. penktadi. ir privial. šventėse 7 val. vak. Sv. Kazimiero koplyčioje, Lietuvių Katalikų Centre, 6 Third Ave. St. Peters.

Brisbane: Kun. Dr. P. Bačinskas, 388 Cavendish Rd., Coorparoo, Qld. 4151. Tel. 97 8715.

Pamaldos sekmadieniais 10.15 val. St. Mary's bažnyčioje. Peel ir Merivale gatvių kampas, South Brisbane. Išpažintys prieš Mišias.

Geelong: Kun. Pr. Daukny, St. Peter & Paul's, Malone St., Geelong, Vic. 3220. Tel. 98 853 (savaitgaliais), savaitės metu Tėviškės Aidų adresas.

Pamaldos sekmadieniais 10 val. Sv. Jono bažnyčioje, St. David St., North Geelong. Išpažintys pusę valandos prieš pamaldas.

Melbourne: Kun. Pr. Vasaris, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355.

Pamaldos sekmadieniais 12 val. St. John's bažnyčioje, East Melbourne, Victoria Parade ir Hoddle St. kampas. Išpažintys nuo 11.30 val.

Perth: Kun. L. Kemėšis, 12 Queen Victoria St., Fremantle, WA 6160. Tel. 35 1958.

Pamaldos sekmadieniais 10.45 val. St. Francis Xavier bažnyčioje, East Perth, West Parade ir Windsor St. kampas.

Sydney: Kun. P. Butkus, Christian Brothers, 68 The Boulevarde, Lewisham, NSW 2049. Tel. 560 8989. Kun. P. Martūzas, De La Salle Brothers, Oakhill, Castle Hill, NSW 2154. Tel. 634 2424.

Pamaldos sekmadieniais 11.30 val. St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe (prie John St.). Išpažintys nuo 10 val.

SYDNEJŲJE

● Populiariaji Sydneyje "Minties" spaustuovės savininkai Pranas ir Elena Nagiai spalio 13 d., savo erdviuose namuose Belmore centre, gausiam būry prietelių, atšventė šeimos atžymėtiną dieną: šeimininkų 22-ąją vedybinio gyvenimo sukaktį, ponios Elenos gimimo dieną ir jos motinos Onos Kizelenės gimimo dieną. Kun. P. Butkui palaiminus stalą, svečiai pakeltu ūpu pradėjo dienos trigubas iškilmes. Neseniai moderniškai pertvarkytas didžiulis butas žavėjo skoningu įrengimu ir meniškais papuošimais, kur vyravo lietuviškos tautodailės motyvai. Kun. P. Butkus svečių vardu pasveikino sukaktuvininkus, pabrėžęs, kad jam džiugu prisiminti, kai lygiai prieš 22 metus, 1951 m. spalio 13 d., Camperdowno bažnyčioje suteikė Pranui ir Elenai moterystės sakramentą, iškelė jų tyrą lietuviško ir religinio gyvenimo būdą, palinkėjo tvirtai tęsti pasirinktą kelią ir neuilstamai dirbti taukto labui. Sugiedojus Ilgiausių Metų, dainos nenutilo — juk Pranas ir Elena Dainos choro vienii stipriausių šulų! Atsidėkodami už gražius linkėjimus, šeimininkai duetu padainavo kun. P. Butkaus kompozicijos dainą "Laukuose dobilėliai". Tai buvo žavi dainininkų pora, žavus ir puikus iškilnių vakaras.

● Sydneyje lietuvių parapijos mokyklos vedėjas Br. Genys spalio 9 d. lietuvių klubo patalpose sukvietė mokytojų posėdį aptarti mokslo metų užbaigimo reikalus. Išleidžiamieji penktos klasės egzaminai įvyks lapkričio 11 d., o mokslo metai baigsis gruodžio 2 d. Tą dieną mokslo metų užbaigimas bus atžymėtas tokia tvarka: pamaldos St. Joachims bažnyčioje, Lidcombe, parapijos salėje baigusiems mokyklą pažymėjimui, premijų ir dovanų įteikimas, meninė programa, Tėvų k-to paruoštos vaisės.

● Sydneyje lietuvių klubas Bankstovne veikia nuo gegužės mėn. pradžios, bet dar nebuvo atžymėtas oficialiu atidarymu. Klubo V-ba nutarė oficialiai iškilmingą klubo atidarymą padaryti lapkričio 10 d., 3 val. p.p. Klubą oficialiai atidaryti pakvistos Bankstovno burmistras R. S. Lockwood, geras lietuvių bičiulis, kuris pakvietimą maloniai priėmė. Atidarymo iškilmes sudarys oficialioji dalis, trumpa meninė programa ir bendros vaisės.

● Sydneyje lietuvių klubas jau pasiekė 600 narių skaičių. Sio skaičiaus klubas nenori labai perviršyti, nes jis atitinka šiuo tarpu esamam klubo patalpų dydžiui. Idomu, klubo lietuviškoji graži veikla paveikė ir labai toli nuo Sydneyje gyvenančius lietuvius ir jie panoro prisijungti prie klubo. Taip pagal prisiųstą pareiškimą jau priimtas narių Vytautas Laurinaitis net iš Brisbanės, kuris kartu sumokėjo nario mokestį už 3 metus pirmyn. Iš tolimiesnių vietų dar atsiių įstoimo pareiškimai ir priimti nariais Vladas Brilingas iš Bathursto ir Antanas Gasiūnas iš Canberros. Tebeplaukia paramos klubui ir kitokiais būdais — Milda Vaskevičienė iš Marrickville, neseniai viešėjusi okup. Lietuvoje, padovanojo klubui atsivežtus iš ten labai gražiais tautiniais raštais išaukusius du dekoratyvinius rankšluosčius. Jie bus naudoti, kai galutinai sutvarkius klubo vidaus įrengimus, bus pradėti puošimo ir dekoravimo darbai.

● Trinity Grammar School Society of Arts spalio 4 d. atidarė DELMAR galerijoje, Ash fiede, pavasarinę Sydneyje žymenytių dailininkų parodą. Išstatyta 113 paveikslų. Parodoje dalyvauja trys lietuviai dailininkai: E. Kubbas — 4 paveikslai (du jau parduoti), L. Urbonas — 4 paveikslai (du parduoti) ir H. Salkauskas — 1 paveikslas. Paroda gausiai lankoma.

● Melbourniškis inž. A. Jakubauskas su žmona Irena, dalyvavę Canberroje lietuvių inžinierių konvencijoje, užsuko į Sydney'je ir svečiavosi pas J. ir L. Veteikius. Ta proga svečiai aplankė ir apžiūrėjo Sydneyje lietuvių klubo naują pastatą, kuris jiems padarė labai gero įspūdžio. Prieš grįžtant į Melbourne, ponai Jakubauskai kuriam laikui buvo išvykę į gražųjį Surfere Paradise pajūrį Queenslande.

● Sydneyje dienraščiai paskelbė, kad du NSW parlamento nariai nusistatė šiais metais nesiusi kalėdinių atvirukų, kurių įjeđu kas met išsiuntinėdavo po kelis šimtus. Tuo veiksmu jie nori išreikšti nepasitenkinimą dėl federalinės vyriausybės šių metų biudžetą padarytu pašto tarifų padidinimu. Dalis sydneyjiškių lietuvių susidomėjo tokia nusistatymu ir ketina pasekti tuo pavyzdžiu.

● Sydneyje lietuvių klubas jau pasiekė 600 narių skaičių. Sio skaičiaus klubas nenori labai perviršyti, nes jis atitinka šiuo tarpu esamam klubo patalpų dydžiui. Idomu, klubo lietuviškoji graži veikla paveikė ir labai toli nuo Sydneyje gyvenančius lietuvius ir jie panoro prisijungti prie klubo. Taip pagal prisiųstą pareiškimą jau priimtas narių Vytautas Laurinaitis net iš Brisbanės, kuris kartu sumokėjo nario mokestį už 3 metus pirmyn. Iš tolimiesnių vietų dar atsiių įstoimo pareiškimai ir priimti nariais Vladas Brilingas iš Bathursto ir Antanas Gasiūnas iš Canberros. Tebeplaukia paramos klubui ir kitokiais būdais — Milda Vaskevičienė iš Marrickville, neseniai viešėjusi okup. Lietuvoje, padovanojo klubui atsivežtus iš ten labai gražiais tautiniais raštais išaukusius du dekoratyvinius rankšluosčius. Jie bus naudoti, kai galutinai sutvarkius klubo vidaus įrengimus, bus pradėti puošimo ir dekoravimo darbai.

AUKOS AUSTRALIJS LIETUVIŲ FONDUI

AL B-nės Krašto Taryba, savo 1972 metų suvažiavime Sydneyje, įkūrusi Australijos Lietuvių Fondą, įvykdė seniai lauktą ir dažnai spaudoje keltą fondo steigimo reikalą. Įsteigtas AL Fondas savo paskirtį pradės vykdyti tada, kada jo kasoje bus mūsų — Australijos lietuvių sutelkta kiek dides nei suma, bent \$ 10,000. AL Fondo darbo plėtus laukia.

Be ankstyvesnių ALF aukotojų, kurių tarpe turėjome du šimtiniokus: J. Normantą ir J. Ramanauską, trečiuoju atėju ne pavienis asmuo, bet Lietuvių Kooperatinė Kredito D-ja "Talka", kurios metinis narių susirinkimas iš valdžios leisto 10% pelno paskyrė \$ 100 auką Australijos Lietuvių Fondui. Šiuo žygiu, vienas iš jauniausių, tačiau pats pozityviausias bendruomeninis junginys "Talka", įsirikavo į pirmąsias gretas remti Australijos Lietuvių Bendruomenėje besireiškiančias kultūrinės apraiškas. Tikėdami, kad "Talka" ir ateityje vienokia ar kitokia forma remis Australijos lietuvių tautinę veiklą, turime palinkėti jai visokeriopos sėkmės, tiek jungiant visus lietuvius ir savo narių skaičių, tiek finansiniai vis stiprėjant, tiek ir teikiant vis efektingesni patarnavimą lietuviams.

Pastaruoju metu AL Fondui \$ 5 auką įteikė V. Ivaškevičius iš Geelongo. "Talkai" ir V. Ivaškevičiui nuoširdi padėka.

A.L.F.

Sugedus Jūsų T. V., radio ar kitam elektriniam aparatui — sąžiningai ir prielaima kalna patalsys

J. Krasauskas, 29 Camdon St., Pascoe Vale, Telef. 35 5059.

ASTRON ELECTR. SERVICE

Nuoširdžiai sveikiname mūsų ALK Federacijos įgaliotinę Adelaidėje

RASA KUBILIŪTĖ,

sulaukusių savo amžiaus 21 metų sukaktį. Ši mūsų pavyzdinga jaunuolė — Lituanica choro vadovė ir dirigentė, pianistė — akomponuotoja, iš pat mažens visu savo jaunatvišku en'ziazmu besireiškianti lietuviškame gyvenime. Gausios Dievo palaimos jaunatviškuose polėkiuose.

ALK Federacijos Valdyba

MELBOURNAS ORGANIZACIJŲ DĖMESIUI

ALB Krašto V-bos pirmininkas p. V. Neverauskas pakvietė į Sydney sustos Melbourne ir pageidauja susitikti su Melbourne visuomenininkais.

Ta proga ALB Melb. Apyl. V-ba lapkričio 2 d. 7 val. vak. šaukia Melb. liet. organizacijų valdybų ir Krašto Tarybos narių susirinkimą, kuris įvyks Lietuvių Namuose, 50 Errol St., North Melbourne.

ALB Melb. Apyl. Valdyba

METINIS LIETUVIŲ NAMŲ BALIUS

Spaudoje ir viešais skelbimais M. L. Klubas Taryba kviečia visus Melbourne ir apylinkių lietuvius į Tradicinį Lietuvių Namų balių spalio 27 d., šeštadienį, Lietuvių Namuose. Lietuvių Namai teikia pas toge visai Melbourne lietuvių tautinei bei organizacinei veiklai, todėl būtų visų mūsų pareiga į šį kvietimą atsiliiepti ir gausiai šiam Namų Baliauje dalyvauti, rodant, kad Lietuvių Namus ir Tarybos darbus remiame.

Baliaus gerai nuotakai sudaryti pakviesta gera muzikos kapela. Vakariene patieks Socialinės Globos Moterų D-jos ponios, o priedas prie jos — veltui šampanas. Deja, dėl licenzijos bylos, dar teks patiemis svečiams pasirūpinti tauriais gėrimais. Manymami, kad tautiečiai gyvai atsiliieps į šį L. Namų kvietimą patariam vietas ir bilietus užsisakyti pas p. V. Žiogą iš anksto, tel. 45 6266.

IGA

KULTŪRINĖ POPIETĖ

Melbourn Socialinės Globos Moterų Draugija praneša, kad lapkričio 4 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Lietuvių Klubu Namuose, 50 Errol St., North Melbourne, rengia Kultūrinę popietę. Programoje viešnios iš Sydney — p. E. Jonaitienės paskaita "Ko siekia moterų išsilavinimo organizacija". Meninėje dalyje — p. R. Lipšienė paskaitys iš moterų poezių kūrybos. Diskusijos ir kavutė. Maloniai kviečiame Draugijos nares, rėmėjas ponias ir ponus dalyvauti Popietėje.

Valdyba

LITUANISTINIAI KURSAI

Lituanistinių Kursų Tėvų Komitetas: pirm. Jurgis Rubas, sekret. Dana Baltutienė, kas. Kazys Mioldažys, greitai lėsku pradės verbuoti jaunimą į kursus sekantiems mokslo metams. Komitetas maloniai prašo visų tėvų, kurie turi gimnazistus, paraginti juos registruotis į "Saturday School of Languages" — Lituanistinius Kursus. Šiuo metu 28 jaunuoliai uoliai lanko tuos kursus ir ruošiasi baigiamiesiems egzaminams lapkričio mėn. Dėl mažo mokinių skaičiaus dvi klasės buvo sujungtos. Mokyklos vedėjas prane-

MELBOURNAS

Petras Kružas penktųjų metų muzikos egzaminus Konservatorijoje išlaikė su honorais.

Susituokė Elytė Steponavičiūtė ir John Thwaites.

Rasa Vaitiekūnaitė ištekėjo už Česlovo Ramanausko. Jungtuvės vyko šv. Jono bažn. spalio 20 d.

Audra Ališauskaitė — Australijos armijos leitenantė, susižiedavo su armijos kapitonu Antanu Roberts.

Jaunieji Žiogai — Eidas ir Valentina susilaukė pirmagimio.

Jaunieji Mačiulaičiai — Rita ir Valentinas susilaukė pirmagimio.

Vida Baltutienė — mūsų Sekmadienio Mokyklos vedėjos žmona, serga ir guli namuose.

Birutė Marry (Mulokaitė) paguldyta Moterų ligoninėje. Turėjo operaciją.

GEELONGAS

KAPINIŲ LANKYMAS

Ateinantį sekmadienį, spalio 28 d., tuojau po lietuviškų pamaldų vykstame į Eastern kapines aplankyti ir pasimelsti prie mirusiųjų lietuvių kapų. Bus pašventinti ir nauji antkapiai. Šis lankymas atkeltas, nes lapkričio 3 d. bus vestuvės.

Kapelionas

Kun. P. Butkus

PADEKA

Mano brolis a. a. Jonas mirė rugpjūčio 25 d. Melbourne, kur atsirado gerasirdžių žmonių, besirūpinančių jo palaidojimu. Gyvendamas toli, negaliu kiekvienam asmeniškai padėkoti už rūpinimąsi mano a. a. broliu.

Nuoširdžiai dėkoju kun. Pr. Vaseriui, Socialinei Moterų Draugijai, ponios: Semienai, Silvienai ir visiems, dalyvavusiems laidotuvėse. Ypatinga padėka p. Jonei Žitkevičienai. Tik dėka Jūsų visų gerumo ir pasiaukojimo mano a. a. brolis palaidotas religinėm apeigom ir žinioje vietoje. Tegu Dievas Jums visiems padeda. Jus gerbiantis, dėkingas, nuliūdęs.

Eugenius Kazackenka, New York, USA

SYDNEJAUS LIETUVIŲ "DAINOS" CHORO METINIS KONCERTAS -- BALIUS

DRAUGE DALYVAUJANT IR NEWCASTLE LIETUVIŲ CHORUI

LAPKRIČIO 17 D.

FATHER O'REILLY MEMORIAL SALĖJE, Auburn (Kampas Park Rd. & Mary Str.)

"Dainos" moterų, vyrų ir mišrus chora, Newcastle Liet. choras ir jungtinis Newcastle ir "Dainos" choras. Diriguoja: Zita Belkutė. St. Žukas ir Br. Kiveris.

VISUS MALONIAI KVIEČIAME

Įėjimas \$ 3 Pensininkams ir moksleiviams \$ 1 Salė atdara nuo 7 val. vak. Koncerto pradžia 7.30 v. v. Po koncerto balius iki 1 val. grojant kontin. kapelai

VEIKS MAISTO IR GĖRIMŲ BUFETAI

Stalus rezervuoti galima iš anksto pas "Dainos" chorą pirm. Pr. Nagi tel. 759 7094 ir p. V. Antanaitienę tel. 56 4770 po darbo val.

ALB Pertho Valdyba su jaunuimiu kviečia visus Vakarų Australijos lietuvis

METINĖ

POBŪVĖ BALIŪ

kuris įvyks lapkričio 17 d., šeštadienį, 7.30 val. vak. Leederville didžiojoje salėje.

Gera muzika, karštos dešrelės su kopūstais, kavutė su pyragėliais. Gėrimus atsinešti. Įėjimas porai \$ 5. Pensininkams ir vaikams nuolaidos. Pelnas — Tautinių Šokių Grupėi.

Valdyba

MALONIAI KVIEČIAME VISUS TAUTIECIUS Į

TRADICINĖ MELBOURNO LIETUVIŲ KLUBO

BALIŪ

įvykstantį spalio 27 d., šeštadienį, 7.30 val. iki 12 val. nakties LIETUVIŲ NAMUOSE, 50 Errol St., Nth. Melbourne

Gera šokių muzika, skani vakariene, o priede šampanas. Mūsų dailininkų dovanos ir t.t.

Gėrimais apsirūpina patys svečiai Bilietus platina V. Žiogas, tel. 45 6266

JŪSŲ LAUKIA LIETUVIŲ NAMAI!

M. L. Klubas Taryba